

EFICIENTIZAREA GESTIUNII FISCALE A ENTITĂȚII ÎN SCOPUL REDUCERII PRESIUNII FISCALE

Lector universitar, Corina BULGAC

*Academia de Studii Economice a Moldovei,
str. Mitropolit G. Bănulescu-Bodoni 61, Republica Moldova, Chișinău,
Tel.: +373 22 402 736, web site: www.ase.md*

Abstract

Argumentation (topicality). *The topicality of the research subject is proven by the fact that tax pressure, analyzed at a micro level, is a relevant issue that causes the most ardent discussions. Entities can be burdened with an exaggerated share compared to the relatively low average level of fiscal pressure in the country. On the other hand, when there is a high average level of tax burden, the tax pressure can be relatively moderate in case of its fair distribution. In order to determine the impact of taxes on the financial position of the economic agent, it is advisable not to limit the calculation of the fiscal pressure index only to one criterion.*

The purpose of this paper *is to apply the systematic approach to the practical assessment of the fiscal pressure, which would allow a full assessment of the real fiscal pressure on the economic agents and determine the degree of influence of some factors on the fiscal pressure. The results of this analysis can be used in the decision-making in the field of fiscal and budget policy, as well as in the area of tax administration.*

Data and methods. *The study relies on the most common methods of assessing fiscal pressure, which generated a common opinion of authors on the selection of criteria for its evaluation.*

Outcomes. *The study reveals that, in order to determine fiscal pressure at the microeconomic level, there is a need for a combination of indicators, in line with the conceptual approach to tax issue analysis. In other words, it calls for a bold switch from empiricism to rationalism, from searching for the indicator that reflects the widely-accepted tax pressure, to analyzing fiscal pressure as to solve efficient tax management tasks. The research purpose embodies the suggested principles and methods of analysis, based on the allocation of different types of taxes, but they need to be further developed and implemented.*

This research enabled to determine the place of tax administration as an important aspect for the company's tax management. The study of the theoretical fundamentals of tax management and its role in the company's tax optimization have shown that the effective way to increase profitability does not simply imply the mechanical reduction of taxes, but the creation of an efficient system to manage the entity and opt for financial solutions that allow to optimize the entire structure (including taxes).

Key words: *entity, taxes, tax efficiency, tax optimization, fiscal corridor, tax burden*

JEL CLASSIFICATION: H21; H25

Conținutul lucrării. *Gestiunea fiscală marchează trecerea de la un cost fiscal excesiv la unul optimizat, prin includerea în decizia de perspectivă a entității, riscul și eficacitatea fiscală, optimizarea tuturor cheltuielilor cu impozite și taxe, contribuții și fonduri speciale. Optimizarea costului fiscal în cadrul unei entități poate fi realizat prin remodelarea rezultatului fiscal cu ajutorul deciziilor curente și al unor strategii. Scopul final al optimizării fiscale îl constituie diminuarea costului fiscal în condițiile respectării reglementărilor legale în vigoare.*

În unele state sunt stabilite limitele gestiunii fiscale pentru a preveni evaziunea fiscală. Posibilitățile de gestionare sunt foarte reduse și se bazează mai mult pe facilitățile fiscale, acordate unor categorii de contribuabili. Optimizarea fiscală a entității este foarte importantă și constituie o strategie a entității, care asigură nu numai posibilitatea reducerii cheltuielilor fiscale, dar și asigură securitatea financiară a întreprinderii și a conducerii acesteia[1].

Elaborarea schemelor optimizării fiscale sunt individuale pentru fiecare entitate, dar se bazează pe aceleași principii.

Analiza principalelor abordări teoretice privind definirea unor concepte, cum ar fi: optimizarea impozitării, planificarea fiscală, beneficiul fiscal al entității, a permis determinarea esenței lor, locului și direcției viitoare de dezvoltare în sistemul relațiilor economice. În procesul de cercetare a fost determinat locul optimizării fiscale, ca o parte importantă a administrării fiscale a entității. Studiul

fundamentelor teoretice ale planificării fiscale și rolul său în optimizarea fiscală a entității a demonstrat că modalitatea eficientă de creștere a profitabilității nu este reducerea mecanică a impozitelor, dar crearea unui sistem eficient de management al entității și adoptarea unor soluții financiare care permit să facă optimă întreaga structură (inclusiv impozitele). Cu alte cuvinte, nu vorbim despre tactica reducerii fiscale, dar despre strategia administrării fiscale optime a entității. În opinia noastră, optimizarea fiscală este elaborarea unui complex de măsuri care implică un echilibru cu nivel redus al presiunii fiscale și menținerea riscurilor fiscale la limitele acceptabile, orientate spre raționalizarea impozitelor plătite și reducerea riscurilor fiscale conform legislației în vigoare[2].

Utilizarea metodelor de optimizare fiscală, în opinia noastră, va permite managerilor entităților să ia decizii de gestiune în timp util în ceea ce privește evidența contabilă, analiza, planificarea, monitorizarea și reglementarea sistemului de impozitare a entității. Metoda de optimizare fiscală a entității este reprezentată grafic în figura 1.

Pentru eficientizarea gestiunii fiscale la entitate propunem metoda de optimizare a presiunii fiscale la nivel microeconomic pe baza abordării complexe, în care se efectuează analiza impozitării entității și se estimează valoarea indicelui presiunii fiscale în limitele optime ale coridorului fiscal. Coridorul fiscal reprezintă formarea funcției de bază privind optimizarea impozitării entității cu un risc impozitar minim.

Scopul metodologiei de optimizare a procesului de impozitare a entității constă în reglementarea sistemului de impozitare al entității în așa fel încât în timpul realizării procedurilor de planificare fiscală, control și reglementare, valoarea indicatorului presiunii fiscale să se încadreze în limitele "coridorului fiscal". Conceptul "coridor fiscal", formulat de autorul rus Gofman, înseamnă construirea funcției obiective de optimizarea sistemului fiscal al entității[2].

Limita inferioară a coridorului fiscal este valoarea minimă acceptabilă a indicatorului presiunii fiscale, când entitatea nu apare în grupul de întreprinderi cu riscuri maxime fiscale și activitatea entității este viabilă din punct de vedere economic. Limita inferioară a coridorului fiscal se determină prin formula:

$$L_1 = \frac{\Sigma TVA + \frac{PN * Civ}{1 - Kiv} + FS(Kcs \text{ și } Kcm) + Sbi}{VV} \quad (1)$$

cu condiția că $L_1 \geq PFm$

unde, L_1 – limita inferioară optimă a coridorului fiscal,

PFm – presiunea fiscală medie pe sector

ΣTVA – suma TVA

PN – profitul net

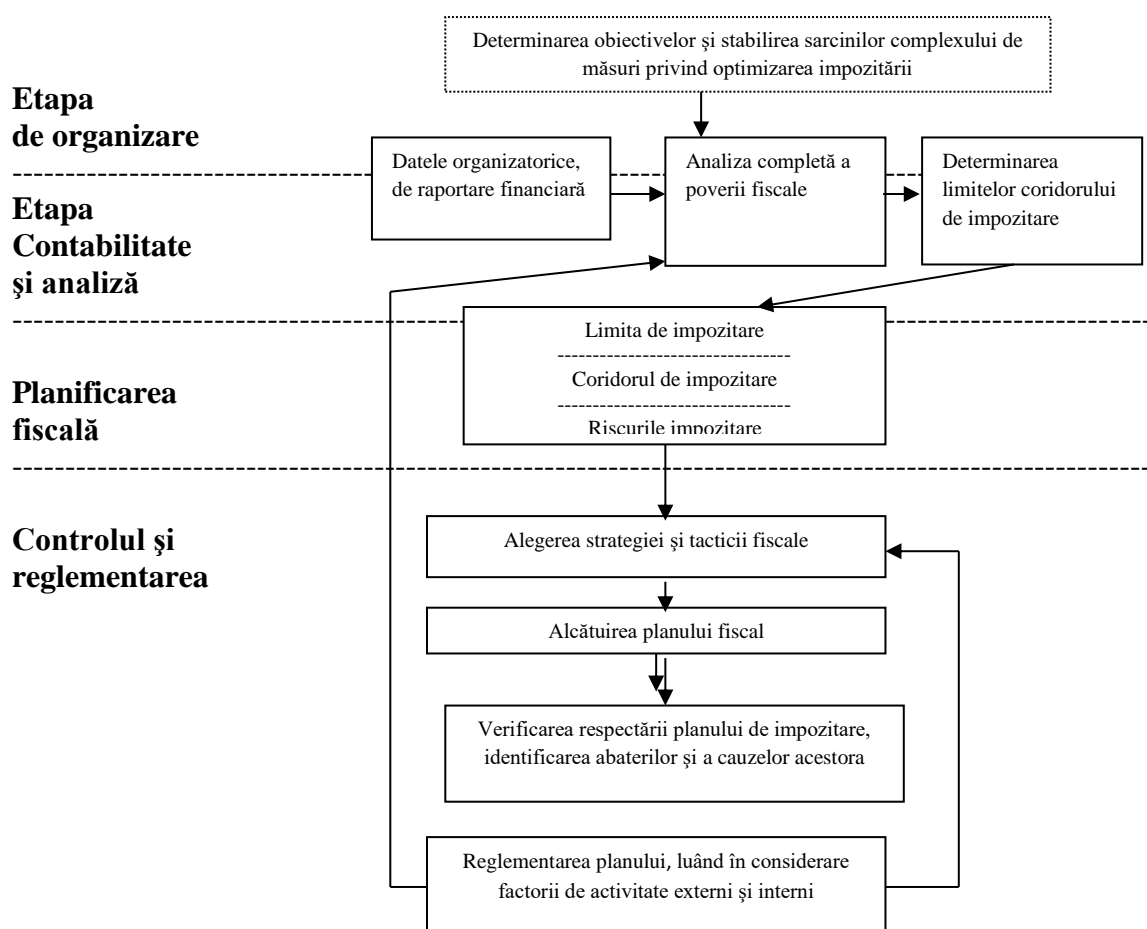
Kiv – coeficientul impozitului pe venit (impozitul pe venit de la persoane juridice)

FS – fondul de salarii

Kcs și Kcm – coeficienții contribuțiilor pentru asigurările sociale și medicale

Sbi – suma impozitului pe bunuri imobiliare

VV – venitul din vânzare.

Figura 1. Metoda de optimizare fiscală a entității

Sursa: adaptată pe autor în baza[2]

Limita superioară a coridorului este valoarea fiscală a indicelui presiunii fiscale, când profitabilitatea activității entității este comparabilă cu creșterea presiunii fiscale, adică, entitatea își menține poziția financiară stabilă și posedă resurse suficiente pentru o dezvoltare continuă. Limita superioară a coridorului fiscal este calculată conform formulei:

$$L_2 = K_{L1} \times R_{ms}$$

unde, L_2 – limita superioară optimă a coridorului fiscal,

K_{L1} – coeficientul plăților fiscale marginale,

R_{ms} – rentabilitatea medie sectorială a activității entității.

Desfășurarea optimizării fiscale trebuie să țină cont de criteriile care pot fi divizate în calitative și cantitative.

Optimizarea calitativă (structurală) este alegerea schemei optime sau a schemelor de optimizare fiscală, în funcție de specificul activității entității.

Criteriul cantitativ de optimizare constă în maximizarea venitului net cu condiția restricțiilor coridorului fiscal la limita superioară a coridorului fiscal[2]. Optimizarea cantitativă trebuie efectuată cu condiția ca beneficiile fiscale obținute de către entitate în urma realizării măsurilor privind optimizarea calitativă nu vor provoca apariția riscurilor fiscale maxime și vor permite menținerea unei poziții financiare stabile la entitate și resurselor suficiente pentru dezvoltarea ulterioară de succes.

Scopul eficientizării gestiunii fiscale se propune a fi atins prin elaborarea unui algoritm de formare a modelelor de optimizare a impozitării entităților, în baza utilizării metodelor propuse. Având în vedere tendințele actuale de crește a presiunii fiscale a subiecților economici, elaborarea

unui algoritm de formare a modelului de optimizare a impozitării entității este mai evidentă, care, în opinia noastră, constă în următoarele (vezi figura 2).

Acest algoritm prevede posibilitatea formării unui model de optimizare a impozitării entității, ținând cont de evaluarea impactului factorilor de mediu extern și intern asupra stabilității financiare a ei. Totodată, în timpul monitorizării indicatorilor dezvoltării financiare a entității, trebuie să țină cont de indicatorul elaborat al stabilității fiscale, dar și de metodologia de evaluare a stabilității financiare, ținând cont de povara fiscală.

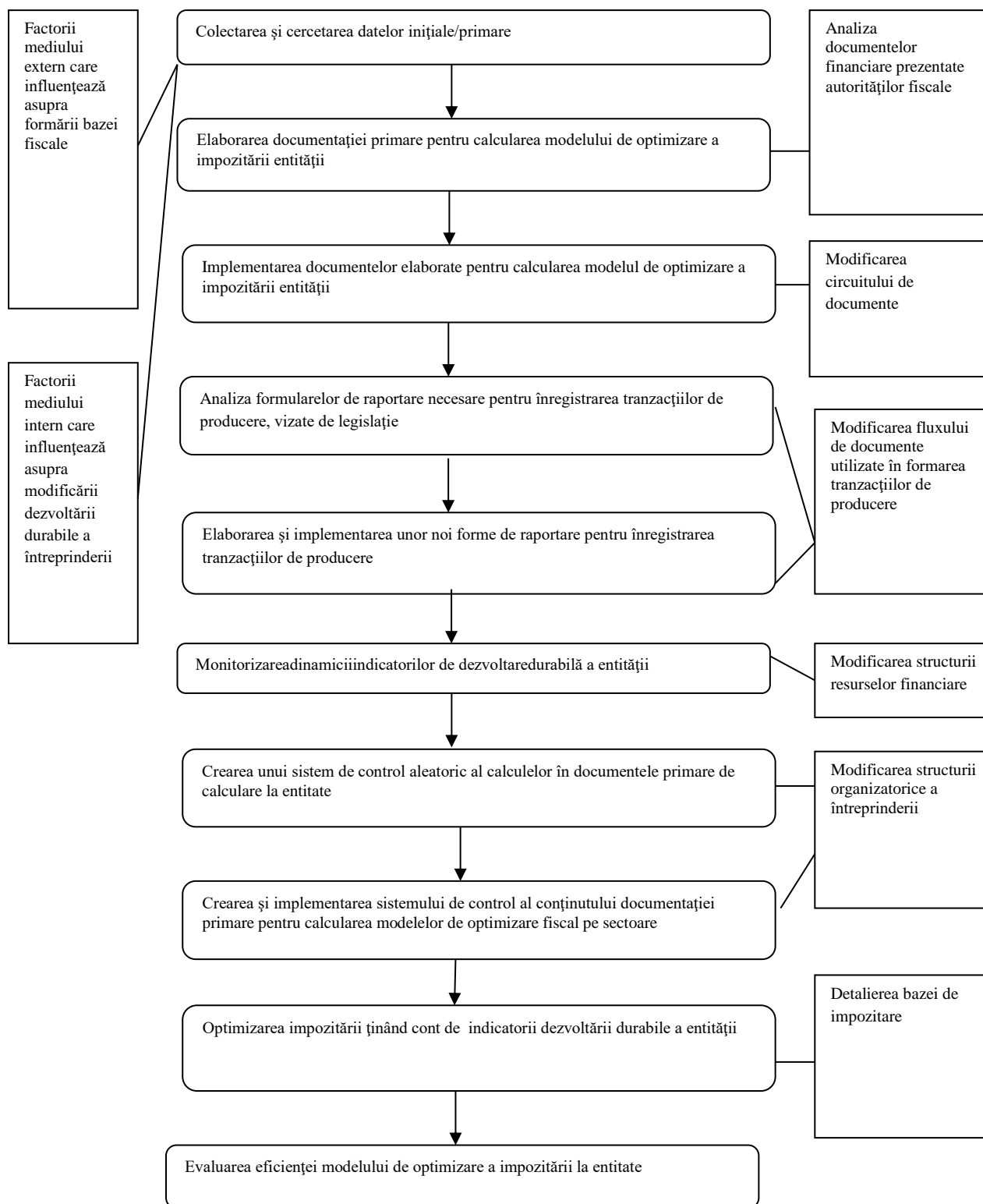
La reflectarea tranzacțiilor economice în evidența contabilă, care au loc în cadrul activității entității, trebuie de respectat normele și drepturile prevăzute de lege. Selectarea unui mod special pentru reflectarea unei tranzacții economice efectuată în conturile contabile se aprobă de organizație prin actul normativ local intern – ordinul cu privire la politica contabilă.

La formarea acestui ordin și la alegerea unui element concret al politicii contabile, nu se efectuează calculul impactului acestuia atât asupra presiunii fiscale, cât și, în general, asupra rezultatului financiar de perspectivă al activității economice a entității.

Această situație poate provoca, ulterior, pierderi financiare suplimentare, care sunt posibile de evitat ca urmare a stabilirii anumitor granițe de utilizare a unei modalități individuale pentru fiecare subiect economic, reieșind din resursele sale disponibile financiare și materiale, precum și particularitățile procesului tehnologic. Astfel, la elaborarea politicii contabile a entității, considerăm oportun a se determina influența celor mai importante elemente asupra indicatorului complex al situației financiare în perspectivă.

Aplicarea în raportul contabil a metodei stabilite de reflectare a obiectului evidenței contabile are impact, în general, asupra presiunii fiscale a entității. Printre factorii care influențează asupra presiunii fiscale sunt următoarele modalități și metode, utilizate în cadrul politicii contabile[3]:

- evaluarea costului activelor fixe;
- ordinea calculării amortizării conform activelor fixe;
- ordinea calculării amortizării conform activelor nemateriale;
- evaluarea stocurilor de producere și ordinea de casare a lor în producție;
- ordinea rambursării costului obiectelor;
- formarea stocurilor viitoarelor cheltuieli;
- metoda de calculare a veniturilor din vânzarea producției (lucrări, servicii).

Figura 2. Algoritm de formare a modelului de optimizare a impozitării
Sursa: elaborată de autor în baza [4]

În tabelul 1 este prezentat impactul fiecărui factor menționat asupra bazei fiscale a anumitor impozite și taxe, plătite de entitate în procesul de realizare a activității financiare și economice în Republica Moldova.

Tabelul 1. Impactul fiecărui element al politicii contabile asupra bazei fiscale a anumitor impozite în Republica Moldova

Elementul politicii contabile	TVA	Accizele	Impozitul pe venitul persoanelor juridice
Evaluarea costului activelor fixe	-	-	+
Ordinea calculării amortizării conform activelor fixe	-	-	+
Evaluarea stocurilor de producere și ordinea de casare a lor în producție	-	-	+
Ordinea rambursării costului obiectelor incluse în activele circulante	-	-	+
Formarea stocurilor viitoarelor cheltuieli	-	-	+
Metoda de calculare a veniturilor din vânzarea producției	+	+	+

Sursa: elaborat de autor

Semnul "+" înseamnă că elementul specificat în politica contabilă are efect asupra presiunii fiscale, care influențează asupra bazei fiscale conform plăților fiscale respective, semnul "-" indică cu privire la absența influenței acestui factor.

Determinăm impactul elementelor politicii fiscale asupra situației financiare și a presiunii fiscale a entității:

1. Modalitățile rambursării costului activelor fixe și activelor nemateriale

Cantitatea de amortizare a calculelor variază în funcție de metoda de amortizare utilizată conform selectării entității. Gradul de influență a amortizării asupra situației financiare este prezentat în tabelul 2.

Tabelul 2. Interdependența între metoda de amortizare, presiunea fiscală (PFE) și situația financiară a entității (SFE)

Suma deducerilor de amortizare	Impactul deducerilor de amortizare asupra PFE	Impactul deprecierei asupra SFE
Creșterea sumei deducerilor de amortizare	Se reduce	SFE se înrăutățește
Reducerea sumei deducerilor de amortizare	Se majorează	SFE se echilibrează

Sursa: elaborat de autor

2. Formarea stocurilor pentru cheltuielile viitoare

În conformitate cu legislația, organizația are dreptul de a crea stocuri pentru cheltuielile viitoare. Dacă la entitate nu sunt create stocuri pentru cheltuielile viitoare, cheltuielile se atribuie la costul de preț pe parcursul realizării. În acest caz, costul de preț pentru luna de raportare crește enorm, care, la rândul său, atestă impact negativ asupra situației financiare a entității.

Tabelul 3. Interacțiunea între stocurile cheltuielilor viitoare, presiunea fiscală (PFE) și situația financiară a entității (SFE)

Indicatorul	Impactul stocului cheltuielilor viitoare asupra PFE	Impactul stocului cheltuielilor viitoare asupra SFE
Rezerva nu este creată – este majorat costul de preț al producției	Se reduce	SFE se agravează
Rezerva este creată – includerea echilibrată în costul de producție	Se majorează	SFE se echilibrează

Sursa: elaborat de autor

3. Recunoașterea venitului din vânzarea produselor (bunuri, lucrări, servicii)

Veniturile din vânzarea produselor (bunuri, lucrări, servicii) sunt înregistrate în evidența contabilă în momentul recunoașterii uneia dintre posibilitățile (metodele), stabilite de legislație:

- metoda de casă – la recunoașterea în evidența contabilă a veniturilor din vânzare pe parcursul achitării produselor expediate, produselor finite, lucrărilor executate, serviciilor prestate;
- metoda de calcul – la recunoașterea în evidența contabilă a veniturilor din vânzare pe parcursul achitării produselor expediate, produselor finite, lucrărilor executate, serviciilor prestate.

Metoda selectată de către entitate pentru recunoașterea venitului are un impact direct asupra indicatorului situației financiare a entității.

Tabelul 4. Interacțiunea dintre metodele de recunoaștere a venitului, presiunea fiscală (PFE) și situația financiară a entității (SFE)

Indicatorul	Impactul metodei de recunoaștere a venitului asupra PFE	Impactul metodei de recunoaștere a venitului asupra SFE
Creșterea sumei veniturilor la modificarea metodei de casă asupra metodei de calcul	Se majorează	SFE se agravează
Reducerea sumei veniturilor la modificarea metodei de calcul asupra metodei de casă	Se reduce	SFE se echilibrează

Sursa: elaborat de autor

Ordinul privind politica contabilă reprezintă, pentru entitate, un fel de plan contabil și financiar pe termen scurt pentru anul fiscal. Selectarea unui anumit element al politicii contabile trebuie realizată în mod rezonabil, ținând cont de calculele efectuate conform tuturor modalităților și metodelor legale aprobate, deoarece are impact direct proporțional asupra presiunii fiscale și a rezultatelor financiare ale entității. Metodologia elaborată de justificare a aplicării politicii contabile reglementează etapele de formare a ordinului privind politica contabilă a entității, dar și permite entității să reglementeze prompt modificările în situația financiară în baza optimizării presiunii fiscale.

CONCLUZII

Pentru a asigura deciziile luate privind îmbunătățirea situației financiare a organizației, constatăm necesitatea utilizării indicatorului presiunii fiscale în gestiunea financiară [5].

Pe parcursul desfășurării studiului a fost stabilit că indicatorul presiunii fiscale nu se aplică în sistemul coeficienților analitici (indicatorilor) de evaluare a situației financiare, a altor modele descrise în teoria gestiunii financiare. Principalele motive ale acestei situații sunt:

1) definirea tradițională/comună în literatura de specialitate economică a utilizării indicatorului presiunii fiscale în planificarea fiscală (aspectele privind planificarea fiscală în lucrările de management financiar, în general, nu sunt cercetate);

2) în modelele managementului financiar, impozitele sunt luate în considerare ca factori care influențează asupra indicatorului rezultativ. În cadrul modelelor, indicatorul presiunii fiscale nu poate fi utilizat din motive destul de obiective: pentru a gestiona presiunea fiscală ca o cauză care determină starea altor sisteme de factori, trebuie să cunoaștem cum este reglementată valoarea în mod optimal. În acest sens, presiunea fiscală se evidențiază ca indicator rezultativ.

Trebuie precizat și faptul că a gestiona impozitele și taxele, în sensul optimizării nivelului lor, nu înseamnă încălcarea legislației. Printr-o gestiune fiscală corectă și argumentată se pot evita neplacerile evaziunii fiscale sau ale fraudei fiscale la nivel macroeconomic.

Experiența statelor dezvoltate arată, că pentru organizarea eficientă a procesului de gestiune fiscală este necesar ca, în intervale de timp strict determinate, să fie prelucrate volume mari de informație. Acest lucru se poate efectua numai cu utilizarea tehnologiilor informaționale, ce asigură spectrul necesar de servicii.

Nu vorbim despre tactica de reducere a impozitelor, dar despre strategia gestionării optime a întreprinderii. În opinia noastră, optimizarea impozitării rezidă în elaborarea unui set de măsuri care presupun un echilibru dintre nivelul redus al poverii fiscale și menținerea riscurilor fiscale în limite acceptabile, orientate în cadrul legislației în vigoare spre raționalizarea impozitelor plătite și reducerea riscurilor fiscale.

Astfel, sistemul de impozitare optim, pe de o parte, trebuie să asigure cu resurse financiare nevoile statului, iar, pe de altă parte, nu doar să nu reducă stimulentele contribuabilului pentru activitatea de întreprinzător, dar și să-l oblige spre o căutare constantă a modalităților de îmbunătățire a eficienței gestionării. Acest indicator al presiunii fiscale asupra contribuabilului constituie un evaluator destul de serios al calității sistemului fiscal al țării.

BIBLIOGRAFIE

1. Criclivaia D. Optimizarea fiscală și posibilități de aplicare a acesteia în practica autohtonă. În *Studium Universitatus*. Chișinău: USM, 2008, nr. 8(18), p. 165-173
2. Гофман А.П. Методика оценки налоговой нагрузки предприятий малого бизнеса в границах «налогового коридора». Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата экономических наук. Иваново, 2008, с.16
3. Ивлева О.А. Налоговое планирование как способ управления налоговой нагрузкой организации. Наука и образование: хозяйство и экономика; предпринимательство; право и управление. 2015, №1 (56)
4. Малахов П.В. Совершенствование методов оценки влияния налоговой нагрузки на финансовую устойчивость предприятия. Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата экономических наук. Нижний Новгород – 2011, с.18
5. Салькова, О.С. Оценка налоговой нагрузки как инструмент управления финансовым состоянием организации. Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата экономических наук. Новосибирск. 2012, с. 19
6. *Gestiune fiscală : Suport de curs (PDF Download Available)*. Available from: https://www.researchgate.net/publication/270284914_Gestiune_fiscală_Suport_de_curs [accessed Oct 12 2017].
7. www.fisc.md
8. www.minfin.md
9. www.nalog.ru